

да се приближи човѣкъ — тогава и животъ и прогресъ и . . . и вдругъ, когато е всичко прѣдъ тебъ съ една небивала лекостъ — давашъ си оставката! Защо? Защото тукъ имало нѣкакви нощи и нѣкакво си съмване!

Както щещъ, но това е едно юношеско увлечение, на което ще ти се смѣятъ всички познати.

Павелъ. Е, добръ, Дѣла, азъ ти заявявамъ, че видѣхъ тоя животъ, за когото ти мечтаешъ. Въ Петербургъ се потръсихъ отъ блѣсъкъ и прѣструвки и длъженъ съмъ да ти заявя: че немога вече да понасямъ тоя душенъ животъ, пълненъ съ прѣструвки и противенъ на моето здраво чувство. Азъ немога да нося тая форма, опротивѣла на душата ми . . . Да се кланямъ на началства! Всѣка крачка да се прѣструвамъ, че благоволя прѣдъ ония, които дълбоко ненавиждамъ; да служа на едно дѣло, което учи хората какъ да се убиватъ единъ другъ — о не, не, и никога не! Достига съмъ тровилъ душата си! Това не е вече щастие.

Мълчание.

Дѣла. Това е само увлечение!

Павелъ. Не говори, Дѣла, тъй. Не бива да се нарича увлечение единъ мирогледъ, едно свѣстяване. Това ме оскърбява.

Дѣла. То е оскърбително наистина, но е фактъ. Защо не бѣше такъвъ до като не бѣ ходилъ въ Ясна-Поляна?

Павелъ. Не е важно кога съмъ усвоилъ единъ мирогледъ, а важи схваналъ ли съмъ го и вѣренъ ли му оставамъ.

Дѣла. Когато работи портрета му, ти се възхищаваше само като художникъ, а като те по-